

Культура 09

12-21-2024

Тиждень #15

Лекція #8:

Вплив ренесансу на українську архітектуру
(прозірка 12 – прозірки 24)

Завдання (з книжки *Українська Культура I*):

Прочитати:

Лекція #8:

Вплив ренесансу на українську архітектуру
ст. 159-163

Виконати:

Виконати завдання «Закріплення» питання 1-8 на ст. 161-162 в книжці *Культура I*.

ВПЛИВ РЕНЕСАНСУ НА УКРАЇНСЬКУ АРХІТЕКТУРУ

1. Ренесанс (від французького слова відродження) почався в Італії в 1400-их рр. В архітектурі він позначився використанням елементів давньої грецької та римської архітектури, чейже представники ренесансу вважали мистецтво давньої Греції і Риму найвищими досягненнями людської цивілізації.

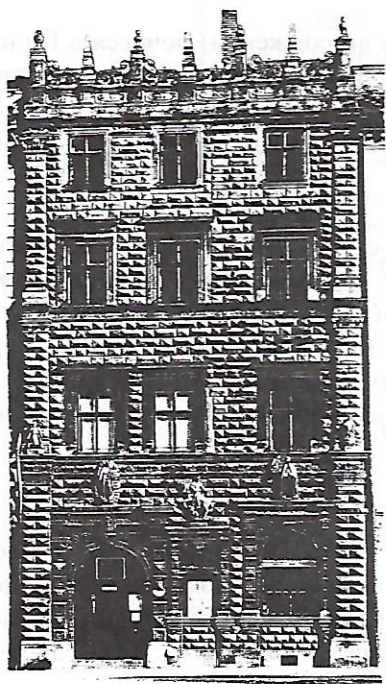
Будівлі ренесансу відзначаються гармонією, спокійністю і зрівноваженістю (балансом) частин будівлі. У них помітні такі елементи давньої грецької та римської архітектури:

- вільностоячі **колони** та **пілястри** (себто колони вбудовані у стіни будівлі, часто завершені трикутними педиментами),
- **широкі напівкруглі арки** на дверях, вікнах і т. д. та аркади (ряди колон із арками на верхах),
- **величаві циліндрові куполи**.

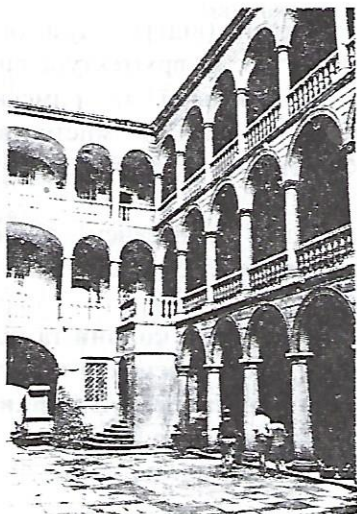
2. Ренесансовий стиль прийшов в Україну у 1500-их рр., тоді коли він поширився по північній і східній Європі. Велику роллю в його поширенні відіграли багаті купці тодішньої України, зокрема чужинці, котрі бажали жити в домах, збудованих на зразок ренесансових будівель Західної Європи. Це був час буйного росту й розбудови міст.

Ряд споруд у стилі ренесансу створили італійські майстри Павло Римлянин, Петро Борбона, Петро Красовський і інші. Їм довіряли будову навіть українських церков, бо в своїй праці ті майстри гармонійно поєднували елементи ренесансу з традиціями українського церковного будівництва. Ренесансова архітектура поширилася в Україні більше, ніж готика, бо вона більше подібна до візантійського стилю архітектури - має центральну куполу, заокруглені форми тощо.

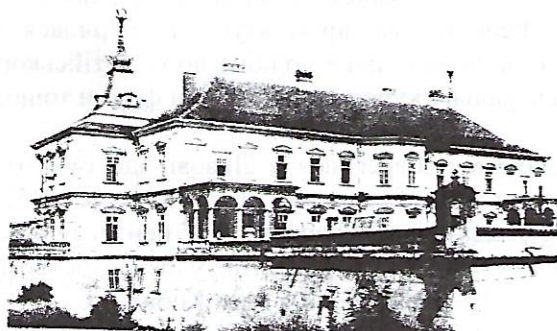
3. Найкращі пам'ятки ренесансу збереглися у Львові, що був тоді важливим торговельним і культурним центром. Після того, як у 1527 р. Львів згорів, його перебудували в стилі ренесансу. У центрі Львова, велику площу Ринку оточує ряд розкішних домів у ренесансовому стилі. Найцікавіші серед них - Чорна Камениця і дім Корнякта.

*Чорна кам'яниця
у Львові*

*Дворик будинку
Корнякта*

Замок у Підгірцях

*Успенська церква
і вежа Корнякта
у Львові*

4. Визначною пам'яткою ренесансу в Україні є ансамбль Успенської церкви у Львові (що стоїть недалеко Ринку). До цього ансамблю входять такі будови:

-- вежа Корнякта, що вважається найкращою ренесансовою вежею в Східній Європі,

-- Успенська церква (знана в народі як "Волоська", бо була збудована за допомогою румунсько-молдавських господарів). У ній бачимо чудове уведення елементів ренесансу (пілястри, аркади, різьблені орнаменти) до типової трибанної української церкви (за зразком дерев'яних церков).

-- каплиця Трьох Святителів із фасадом, прикрашеним багатую різьбою.

5. Впливи ренесансу позначилися також на будові замків. Вони втрачають свій суто оборонний характер і частинно перетворюються у пишні палаци (напр. замки князя Острозького в Острозі, Старому Селі біля Львова, Межиріччі і т. д.).

Пояснення слів

аркада - arcade

відродження - rebirth

гармонійний уклад - harmonious ordering

колона - column, pillar

купець - trader

оздоблений - decorated

пілястр - pilaster

ринок - townsquare

трикутний педимент - triangular pediment

фасада - facade, front wall

циліндровий - cylindrical

Закріплення

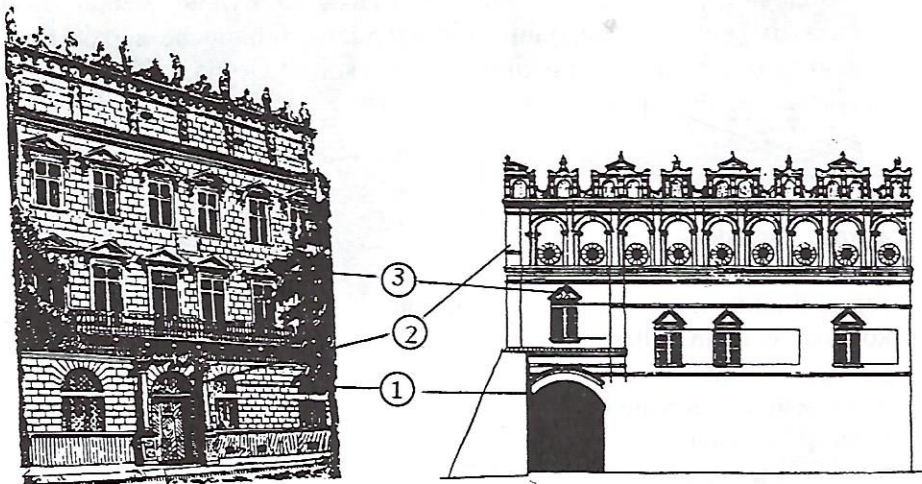
1. Що називаємо ренесансом? /
2. В якій країні і коли почався ренесанс? /
3. Будівничі ренесансу брали за зразок архітектуру яких давніх народів? 2
4. Назвати головні елементи, які виступають в архітектурі Ренесансу. 3
5. Чому ренесансовий стиль поширився в Україні більше, ніж готика? 2

6. В яких століттях досягає ренесанс найвищого свого розквіту в Україні? 1
7. В якому місті збереглися найкращі пам'ятки Ренесансу в Україні? 1
8. Назвати найславніші архітектурні пам'ятки ренесансу у тому місті. 2

Вправа

Вкажіть на елементи ренесансової архітектури, які бачимо в будівлях на рисунках внизу (зліва - Дім Корнякта у Львові, праворуч - палата Острозьких в Ярославі).

Ансамбль Успенської церкви у Львові, до якого входять:

1. Вежа Корнякта.
2. Успенська ("Волоська") церква.
3. Каплиця Трьох Святителів.

